

DOMOVINA

ALBA KNJIGA

c. II. dr. 2. A.

Ljubljana

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Naročnina: Letno Din 7.50, polletno Din 4.50
celoletno Din 30.—

Rodila se je miš

Vsako mlado gospodarstvo se mora v začetku boriti z nebrot težavami in prehoditi mora gore trnja, da se utrdi in ustali. Tako je tudi z mlado državo, kateri za dobro in uspešno gospodarstvo manjka na vseh koncih in krajih dobrega orodja in si mora pomagati, kakor ve in zna.

Kmetiški gospodar, ki prevzame za dolženo posestvo, kjer so pota slaba, njive zanemarjene, travniki pusti, gozdovi posekani, davki veliki, potrebščine vsak dan večje, bo ob vsaki priliki zbiral okoli sebe svoje ljudi in jih tolažil, se posvetoval z njimi in skušal z mirnim preudarkom in z ljubezni polnim sodelovanjem vseh domačih odstraniti vse težave. S potrpežljivostjo in z zaupanjem v uspeh svojega dela bo popravil pota, čistil njive od kamenja, namakal bo travnike in zasajal gozdove. In leto za leto bo gospodarstvo kazalo lepše in vselejše lice in iz hiše bodo izginjale skrbi.

Povsod obvelja le načelo, da se je iz razvalin mogoče dvigniti le z vztrajnim delom, z mirno potrpežljivostjo in z veliko resnostjo. Kdor ljubi našega kmeta ali obrtnika, ga bo opozarjal na težave, ga bodril in poučeval in ne bo v njegovo dušo sejal seme nezadovoljstva, obupa, razdraženosti in zabavljanja; kajti iz tega semena ne more nikdar vzkliti dobra pšenica.

Ravno tako kakor v zasebnem gospodarstvu je v gospodarstvu države. Čim večje so težave, tem večje potrpežljivosti je treba, tem bolj je na mestu vztrajno in razumno sodelovanje vseh. Predstavljajmo si kmeta, ki je prevzel zgoraj opisano popolnoma zanemarjeno posestvo in ki se vstopi na prag hiše ter prične preklinjati na žive in mrtve, ki zmerja vse povprek, hodi v gostilno in se z litrom v rokah priduša, da bo vse požgal, naj hudič vse skupaj vzame. Le predstavljajmo si takega gospodarja in gotovo si vsakdo naredi zaključek, da tak gospodar nikdar ne bo dvignil svojega posestva, da bo morda za plotom umrl, za katerega je padel, ko se je iz gostilne pijan vračal domov.

Takemu gospodarju so podobni naši klerikalci, Radić na Hrvaškem in musliman Spaho v Bosni in Hercegovini, katerim je slučajna usoda poverila vodstvo naše drage jugoslovenske države. Ko so klerikalci po zaključku svetovne vojne videli domov prihajati cele dolge vrste

izmučenih slovenskih sinov in očetov, katere so klerikalci pognali v krvavi boj, so se ustrašili ogorčene in upravičene jeze slovenskega človeka nad dolgoletno in tako usodepolno klerikalno politiko. Klerikalni voditelji so si mislili: boljše je, da sedaj malo utihnemo, ker pri slovenskem ljudstvu smo izgubili vse spoštovanje. Naj se drugi ukvarjajo s težavno ureditvijo nove države, mi bomo lepo nekaj časa v kotu čepeli, potem bomo pa začeli zabavljati tako, da se bo kar kadilo. Tudi klerikalna stranka je bila poklicana, da prevzame posestvo nove države in da po svojih močeh sodeluje pri ureditvi državnega gospodarstva. Toda ona tega ni storila, ker je bilo to prenehvaležno delo. Ona ni hotela biti trezen in miren gospodar, ki z delom, mirom in vztrajno potrpežljivostjo hodi kopat kamenje iz njiv in gojit rast trave na travnikih. Klerikalna stranka je bila rajši podobna onemu gospodarju, ki je po gostilnah in doma preklinjal to novo posestvo, udarjal z litrom ob mizo in se rotil, da ne mara te države, da bo vse požgal, da vse skupaj ni nič vredno. Klerikalni tigri so raje vlekli masne plače, pili vino in jedli beli kruh, in kakor pijanci čez Marijo, so oni grdo in umazano udrihali čez novo državo — in pljuvali, zmerjali in kradli čast onim, ki so raje tiho in uspešno delali in pri tem ljudstvo poučevali, kako težavna je ureditev nove države in da je pri tem delu potrebno sodelovanje vseh mirnih in pametnih ljudi.

Klerikalnim poslancem se ni hotelo dela; kajti za dobro in koristno delo je treba predvsem znanja, drugič je pa delo vedno neprijetna stvar. Ker pa je slovenski volilec izvolil klerikalne tigre zato za poslance, da zanj tudi kaj store, in ker je slovenski volilec videl, da zanj delajo le tisti, katerih ni volil, zato je pričel izvoljenim tigrom obračati hrbet in se bližati oni stranki, ki je z veseljem in trudom ves čas sodelovala pri ureditvi države.

In klerikalcem ni preostalo drugega, da v slepilo svojih volilcev tudi malo primejo za motiko in gredo na polje. In tako so klerikalci prišli na vlado, da slovenske volilce preslepe in da gredo šele potem v nove volitve, ko bo naš kmet že precej stvari pozabil in zopet njim zapal. Toda kričar in zabavljač še nikdar ni znal delati in tako se tudi iz klerikalnega vladnega dela rodi le — miš — in podlasica, ki pije iz žil slovenskega kmeta in obrtnika kri in mozeg.

Politični pregled

Prav zanimivo se razvija v zadnjem času naša notranja politika. Malo se dogaja, zato pa se širijo vsakovrstne nasprotujoče si vesti v javnosti. Na vsem je gotovo samo to, da je

vlada na slabih nogah,

ker so prevelike razlike med strankami, ki vlado sestavljajo, odnosno podpirajo. Lahkomiselnost v politiki ni le nelepa, temveč lahko postane tudi usodna za bodočnost države in naroda — in lahkomiselnost je, kar počenjajo novi državni krmilarji, ki se pogajajo za to,

da bi tudi radičevci stopili v vlado;

kajti nedvomno je predsednik nove vlade Davidović baš tako trdno kakor mi uverjen, da Radić počenja politične budalosti, ki škodujejo državi in naš smešijo pred vsem svetom. Za tako lahkomiselnost bo stranke, ki sestavljajo vlado še zelo bolela glava. Spričo takšnega položaja ni čudno, da so vedno češči glasovi:

položaj se mora spremeniti,

ker naprej tako ne gre. Jugoslavija ni ustvarjena za to, da bi jo brezvestni politiki uničili.

Tudi v zunanji politiki smo doživeli neuspeh. V Ženevi pri zasedanju Zveze narodov smo izgubili na albanski meji majhen košček naše zemlje — samostan sv. Nauma. To se je zgodilo največ na pritisk Anglije, ki bi se rada prikupila Albaniji, da bi dobila od nje razne trgovinske in rudarske koncesije. V tem primeru, v katerem je naša pravica jasna kot beli dan,

Jugoslavija ne bo odnehala.

Naš zunanji minister dr. Voja Marinković je že izjavil, da je naša država pripravljena, ako se krivica ne popravi, tudi izstopiti iz Zveze narodov. Zato še vedno ni izgubljeno upanje, da ostane dosedanja posest ozemlja ob albanski meji naša last, ker evropski mogočnejši bodo vendar morali priti do spoznanja, da se tuja zemlja ne prodaja kar tako meni nič tebi nič za bog ve čigave koristi!

Naša italijanska sosedja ima velike in težke domače skrbi. Kakor je znano, vlada tam voditelj fašistov Mussolini, naš veliki sovražnik. On vlada tako, da ga je že vsa Italija do grla sita in dnevno vprašanje v Italiji so danes v prvi vrsti

Mussolinijeve težave.

Mussolini je delal volitve z nasiljem in podkupovanjem, to pa nikdar dolgo ne

drži in zato se nahaja dosednji neomejeni gospodar Italije v velikih težavah. Pravijo oni, ki razmere v Italiji poznajo, da je Mussolinijev položaj tako omajan, da bi se v 24 urah po njegovem odstopu lahko sestavila nova vlada, ki bi uživala zaupanje ljudstva.

Nemčija stoji še vedno v ospredju evropskega zanimanja. Sedaj, ko je sprejela zahteve zaveznikov-zmagovalcev in se je zavezala plačati težke milijarde, nastaja

vprašanje vstopa Nemčije v Zvezo narodov

in Francija kakor tudi države Male antante so voljne, da se Nemčija lahko sprejme, toda ko se bo sklepalo o njeni razorožitvi, ne bo smela biti poleg. Nemčija bi tako pomenila nevarnost za evropski mir, kakor hitro bi se lahko tako oborožila, kakor bi sama hotela. Zato naj ima Nemčija le toliko vojaštva, kolikor je potrebno za vzdrževanje notranjega miru in reda. Francija in države Male antante potrebujejo mir in ta mir si osigurajo s tem, da onemogočijo nemško oboroževanje.

Duhovniške plače

(Z dežele.)

Ni menda številke »Domoljuba«, v kateri bi se ne omenjale majhne duhovniške plače in ne zahtevalo njihovo povišanje. Baje največji reveži so danes duhovniki; hodijo sestradani, raztrgani ter malodane bosi po svojih opravilih, največ seveda po političnih shodih in agitacijah. Tudi »Domovina« se je že večkrat pečala z duhovniškimi dohodki in plačami. Ne bo odveč, če se zopet dotaknemo tega za kmeta občutljivega vprašanja, posebno še ta čas, ko se pobira okrog bera v pridelkih raznih vrst, tudi takih, katerih kmetje sploh več ne pridelujejo.

»Domoljub« toži, že ve zakaj, kakšni grozni reveži so duhovniki. No, če si jih pogledamo natančneje, te revščine na njih ni baš videti. Večinoma so lepo rejeni ter lepo rdeči, zdrave barve. To ni čudno. Vsak župnik na deželi ima večje ali manjše, nekateri prav velike kmetije. Okrog farovža se sprehajajo najlepše kokoši, tudi race in gosi. Često ima župnik najboljšo goved in najlepše prašiče. V njihovih kaščah ti kar v nos udari prijeten vonj. Zraven tega je v največ krajih obilna bera. Razume se, da ima vsak duhovnik, župnik kakor kaplan zastoj stanovanja.

Mesečna državna plača res ni tako velika, a saj ima drugih dohodkov in pridelkov več kot preveč. Maše se morajo dobro plačati; pogreb, če je le malo večji in ki ga duhovnik opravi v eni uri, nese toliko, koli-

kor ima morda že dober kmet pri precejšnji družini mesečnih dohodkov ali pa nižji uradnik plače. Nobeden krst ni zastoj; vse rojstne, mrtvaške in poročne listine, posebno pa še poroke je treba dobro plačati.

Potem so duhovniki za pouk krščanskega nauka v šoli za vsako uro nagrajeni, baje z 10 Din za vsako uro. Ker je skoro pri vsaki fari dandanes šola, in to ponajveč večrazredne šole, tudi to prinese lepo vsotico. Na vseh plateg dohodki in dobrote. Nobeden drugi stan dlanes nima tako izdatnih dohodkov. Sploh je že znano na kmetih, da se najbolj izplača študijati za duhovnika. Tako mnogo duhovnikov uživa vse dobrote že na tem svetu, namesto da bi po naukih Kristusovih bil v skromnosti za vzgled svojim ovčam.

Res je, da se dobe tu in tam mašniki z bolj pičlimi dohodki, posebno kaplani. Takih pa je malo. Ker je mnogo več mašnikov-bogatinov, bi bila dolžnost teh, odnosno višjih cerkv. poglavarjev, da bi se ti dohodki enakomerno porazdelili med vse duhovniške sobrate, ki morda živijo v pomanjkanju.

S tem, da bogati duhovniki prav nič ne žele deliti svojega bogastva, je pa tudi očito, da je ves njihov krščanski socializem in demokratizem le prazno hinavsko besedičenje in nič drugega.

Če je duhovščini res za pravično stvar, zakaj se pa ne izjavijo za pravično razdeli-

tev dohodkov. To bi se najlepše uredilo, če bi se duhovščina podržavila, to je, da bi jih država plačevala. Potem bi mel vsak primeren plačo po starosti kakor uradniki in učitelji. Potem ne bi bila za duhovnika nikaka nesreča, če bi opravljal svoj poklic v še tako pustem kraju. Seveda duhovščina po večini ne mara biti odvisna od države. To jim ni všeč, ker hočejo od države pač vse pravice in podpore, a sami žele biti kot nekaka država v državi. V splošnem duhovniški stan v gnetnem pogledu ni tako na slabem, kakor se zdi in se piše n. pr. v »Domoljubu«. Je vedno še zavidanja vreden, zlasti tudi napram kmetom, ki morajo čisto naravnost pristradati bero, da jo oddajo duhovniku, ki mu tudi brez bere ne primanjkuje zemeljskih dobrot.

Dopisi

PREDDVOR NAD KRANJEM. Na Bregu, ki je podružnica preddvorske župnije, so zelo pobožni ljudje. Zato je prav, da izve tudi širša javnost malo od njih. Ko so napravljali nove zvonove, so naročili na vso moč velike, da bi pač v kaki sosednji vasi ne imeli večjih. Bronasti zvon, ki so ga imeli še od prej, so nalašč ubili, samo da so mogli naročiti večjega, četudi le železnega in zato manj vrednega. Ko so vozili nove zvonove, bi bili imeli vsi radi čast cerkvenih ključarjev, a sedaj ne mara nihče te časti. Kakor vsako leto na Jernejevo nedeljo, so obhajali Brežani tudi letos slovesno cerkveno žegnanje. Že v soboto dopoldne ob pol 12. uri so začeli zvoniti v ta namen, zvečer pa tudi že ob 11. uri namesto jutraj ob 4. uri. Da bi bilo še bolj slovesno, so pripeljali iz bližnje vasi blizu 200 litrov vina, ki ga kljub temu, da je majhna vasica, ni ostalo prav nič. Pilo in plesalo je vso noč vse vprek; mlado, staro in otroci (»Sveta vojska«, čuj!). Škrjančev Matija, ki velja za prvega cerkvenega pevca, je baje hudo vozil barko po podu, kjer se je vršil ples. No, povedali bi še lahko kaj drugega. Pa naj bo za enkrat dovolj.

NOVI KOT-DRAGA. Dne 21. t. m. bodo pri nas občinske volitve. Naši nasprotniki

Grob v gozdu

Povest iz prešlih časov. Spisal Soteščan.
(Dalje.)

XI.

Južno pobočje hriba, imenovanega Prelesje, je preraščeno z leševjem in gabrovino. Ena sama pot je izsekana v goščavo.

Po tej poti so fantje prignali oskrbnika in njegovega tovariša, zvezana za roke. Oba sta bila na videz mirna in vdana v usodo, skrivaj pa sta ugibala, kako bi pobegnili. Za njima je stopal orožnik z nasajenim bodalom; sledili so mu glavar Kočnik, gospa Justina in njen soprog, ki je pravil svoje doživljaje.

»Bili ste v veliki nevarnosti,« ga je glavar sočutno miloval, »lopova sta bila prekanjena, toda vi ste bili močnejši v svojih zvijači.«

»Storil sem svojo dolžnost,« je zdravnik odklonil priznanje. »Plačilo za ves moj trud je dejstvo, da imamo hudobnega, ki je povzročil gospe Amaliji in njeni

hčerki toliko bridkosti. Ta neznanec je zbežal gospodično Ljudmilo na vrtni veselici, ta je pošiljal vaši soprogi pretilna pisma ter ji je prinesel prstan z roke njenega mrtvega moža. On ve za njegov grob; pozval nas je, da naj mu sledimo v goščavo.«

»Uboga Amalija!« je vzdihnila Justina. »Koliko je prestala, koliko solz je prelila! Zdaj je dokazana njena nedolžnost.«

»Nikoli nisem dvomil nad poštenostjo svoje žene,« je glavar slovesno poudaril. »In v hipu, ko mi je odkrila svojo bolest, sem se zarotil, da bom izsledil zločinca ter ga občutno kaznoval. Zdaj bo govorila pravica.«

Dospeli so v goščavo na majhno ravninico, zaraslo z gosto leskovino. »Tukaj!« je tujec pokazal na kup posekanega grmovja.

Fantje so odstranili veje, dva izmed fantov sta dvignila lopate, ki sta jih nosila s seboj.

»Stojte!« je zaklical Kočnik. »Važno vprašanje moram staviti na vas. Ali

poznate tega človeka?« je pokazal na tujca, ki je medtem pregledal že vso okoličico, kod bi se dalo ubežati.

»Poznamo ga,« se je oglasilo nekaj starejših fantov, ki so si ga sedaj pobliže ogledali. »To je Ivan, brat umrlega graščaka...«

»Nisem!« se je branil osumljenec. »On, o katerem govorite, živi v Italiji, jaz sem le njegov odposlanec.«

»Lažeš!« je dejal proti njemu starejši fant. »Poznal sem oba, tebe in graščaka; spominjam se vajine podobnosti. Julijanu je manjkal mezinček nad drugim členom na levi roki. Ali ni tako?«

»Motite se,« je tajil trdovratno. »Grob, ob katerem stojimo, pokriva ostanke Ivana Kračarja — Julijan pa živi ter je na poti v domovino.«

»Ni res!« je trdil mladenič. »Priča umora, ki se je pred desetimi leti izvršil v gostilni pod hribom, sem bil tudi jaz. Padel je Julijan — kot šestnajstleten mladenič sem videl morilca in nož, ki ga je zarinil v njegove prsi — Ivan pa, in to ste bili vi, je pobegnil.«

agilirajo na ta način, da naše poštene može in fante prostaško psujejo in obrekujejo. Sami so polni hudobe, zato ne morejo o drugih govoriti pošteno. Za nje so zapisane v svetem pismu besede: Gadja zalega, kako morete govoriti dobro, ko ste hudobni, kajti usta govore, česar je prepolno srce! (Sv. Matevž, 12. pogl., 34. vrsta). Kar ne spada v naše vrste, naj bo le drugje. Političnih telovadcev po vzorcu g. M. ne potrebujemo. Najbolj so pač na nas jezni ljudje, ki so bili že vse ni so sedaj klerikalci. Ni jim za to, da bi kje storili kaj dobrega; oni pasejo povsod samo svojo častihupnost in požrešnost. Njih program je: vsaka stranka mi je dobra, samo da bi bil jaz na vrhu. Tak je značaj političnih vrčnikov. Teh ne bomo volili. —čič—

NOVI KOT-DRAGA. Dne 23. avgusta je preminul obče poznani posestnik in trgovec g. Valentin Turk, star še ne polnih 50 let. Ob priliki njegove smrti nam pohaja spomin nazaj v čase, ko so bili napredni možje v naših krajih le redki, ko je vsak naprednjak trpel pod avstrijskim in klerikalnim tiranstvom. Pokojni g. Turk vkljub temu niti v času vojne, ko so ga zalezovali avstrijski vojniki, ni zatajil nikdar svojega prepričanja. Vedno in ob vsaki priliki je vojake domačine bodril in jih utrjeval v duhu jugoslovenstva. Pokojni Valentin je bil v našem kraju eden izmed prvih, ki je ob razsulu Avstrije dvignil zastavo svobode in oznanjeval naše narodno vstajenje. Bili so trenutki, ki se jih vsi radi spominjamo. — Z njegovo smrtjo smo izgubili značajnega naprednega moža, buditelja jugoslovenske in demokratske misli. Dasi so ga gotovi domačini, ki so po njegovi zaslugi prišli na častna mesta v občini, napadali, pokojni Turk ni niti malo odnehal od svojega programa; ostal je zvest demokratskim idejam. Vsi oni pa, v katerih je učvrstil zavest narodnega in državnega edinstva in ljubezen do svobodne domovine, mu bomo ohranili hvaležen spomin.

MOTNIK. Naš načelnik Kmetске zveze bo prihodnjič sklical političen shod v farovž. Za blagor ljudstva bo šlo, za red in pravico tudi. Kogej bo baje poročal, kako nas je kot župan osrečil z novo šolo, elektri-

ko, cesto na Zajasovnik in z drugimi takimi rečmi za povzdigo trga in okolice. Tako mu je bil blagor ljudstva na srcu, da bi bil skoro nase pozabil. Še to prosimo Kogej, naj nam raztolmači, kako bi nekateri obrtniki prišli do manjšega obrtnega in dohodninskega davka. Danes je pri nas samo eden tako srečen, koristilo bi pa kaj takega tudi drugim. Ene reči naj pa Kogej na farovškem shodu nič ne omeni, sicer bi še koga pohujšal: kako zaklad cvete in kako ga je treba dvigniti. Fantu namreč postane doma prevroč, zato se umakne v mesto ali parkrat čez mejo. Tčas zaklad dozori, tla se ohladijo in junak ga dvigne. Sicer pa naj le poskusi; če taka Kogejeva modrost župnika ne bo všeč, bo ugajala tistim, ki razen Kogej ne potrebujejo nikogar več na svetu. Kogej zna voditi svoje ovčice. — Fantič izpod gore.

LUKOVICA PRI DOMŽALAH. Zahvala vsem, kakor komu gre! V «Domovini» se je že neštetokrat pisalo o klerikalni ljubezni. Klerikalni ljudje smatrajo za ljubezen — maščevanje; za Bogu dopadljivo delo se jim zdi to. Kako daleč so zašli ti ljudje od Zveličarjevih nauk! Sedaj pa preidem k glavnemu! Ne vem, koliko časa so že kuhali maščevanje ti ljudje proti meni in gledali, kje bi me mogli malo «vščipniti». Slednjič so vendar našli nekaj. Jaz sem dolgoval ne baš veliko vsoto brdski posojilnici, ki ima svoj sedež v župnišču. Pa so neke osebe pregovorile mojega poroka, da je odpovedal poroštvo. Za greh se jim je menda zdelo, da bi kak neklerikalec imel kako uslugo od njihove posojilnice. Sedaj vidim, da bi se začelo gorje, ko bi nas klerikalci imeli popolnoma v oblasti; zdi se mi, da bi kmalu začele goreti grmade kakor v srednjem temnem veku in na njih bi se cvrli mi demokrati. . . Zahvaljujem se Vam, g. urednik, da ste mi priskočili na pomoč in mi dali to vsoto na račun bodočih mojih spisov. Ta denar je nesla moja žena nazaj, pa je tam čula razne opombe, ki so seveda veljale meni. Dovolim si vprašati, ali so uradi za to, da se v njih «politizira»? Da, da, resnica oči kolje, ni jo lahko prebavljati, kajne! Srce za reveža pa res imate vi, to se vidi! Potem se mi pa upa še kak človek očitati, zakaj sem izstopil iz SLS. Ko bi vsi tako

naredili, kakor sem jaz, bi bilo pa drugače. Naj gre kdo izmed nas in kakemu imovitemu somišljeniku prosit denarne pomoči, bo videl, kako slabo bo naletel. Poznam moža, kakor ga poznate tudi vi vsi, da je berača po pol ure poprej zmerjal, preden mu je dal «krajcar». In ta mož se je šel za najboljšega kristjana! Kdo pa daje vsem revnejšim ljudem v naši okolici drva za kurjavo skoro zastoj? Ali ne naš g. Ant. Kersnik? To pa veste, da on ni klerikalec, a drva dobijo največ klerikalci. Ali ni to res? Sedaj dalje. Ne smete si misliti, da mi je srce skočilo v hlače. Dosti mila imam še pripravljenega, da bom vas umival! Kaj pa, ali začnem kar pri sliki, ki jo imajo nekatere naše «družbarice». Takih stvari imam vse polno. No, pa jih prihranim za drugo priliko. — H koncu moram še izraziti svoje veselje nad tem, da se pri nas vedno bolj zanimajo za «Domovino». V kratkem začne izhajati moja povest «Krvavi denar», o kateri upam, da bo ugajala. Izide tudi moja knjiga «Kmečkih povesti». Priporočam se, da sežete po njej. «V boj za pravico!» kliče vas Anton Stražar.

JARŠE PRI GROBLJAH. Dne 8. t. m. je č. g. O. pri pridigi v cerkvi med drugim tudi omenil, da sedanji občinski odbor ni pravi, ker je dal tukajšnjim gostilnam dovoljenje, da smejo prirejati veselice z godbo in plesom. Občinski odbor je res dajal takšna dovoljenja samo po 5krat v letu z vsakokratnim plačilom 25 Din v občinsko blagajno. Kar se plesa tiče, Vam rade volje prepustimo nalogo, da prigovarjate staršem, naj svoje otroke in podložne odvrtaajo od plesa in godbe, kolikor jo je dovolil «nejeverni» občinski odbor. Saj se tudi v cerkvi pobira denar, in to ne samo petkrat v letu, ampak do 52krat. Ni še dolgo, ko je v tukajšnji cerkvi raz lece govoril J. K., da je za verske ali cerkvene zadeve 100 K nič, 1000 K pa malenkost. Prosim, da se nam v cerkvi razlagajo samo Kristusovi nauki, ne pa politične stvari. In končno učite lepše olike le svoje dične Orle in Orlice.

LAŠKO. Mihael Hrastnik, po domače Skudenšek, posestnik v Brstniku pri Laškem, je načelnik SLS, to je klerikalne stranke v laškem okraju, je namestnik poslanca Kugovnika, podžupan marjagraške občine, raznovrsten

«Umorjen je bil Ivan, graščakov polbrat, a Julijan je pobegnil v tujino, kjer se nahaja še danes. Tam sva se našla, poveril mi je važno zadevo.»

«Kakšno zadevo?» je zagrmel glavar «Ali ponarejanje pretilnih pisem? Morda vas je napotil v bolniško sobo moje soproge, kamor ste ji prinesli prstan, ki ste ga sneli z mrtve roke njenega moža? Je li on izvršil napad na mojo hčerko z grozilnimi besedami na vrtni veselici? Vi, slepar, zločinec!»

«Jaz? Jaz?» je sikal razkrinkanec, ugibaje, kako bi odstranil vrstico, ovito okrog rok.

«Ali ste že pozabili, kar ste priznali v strahu pred udarci?» ga je opomnil zdravnik. «Zgodi naj se, kar se mora zgoditi — ste govorili in s tem ste potrdili krivdo.»

«Ničesar nisem potrdil. Rekel sem le, da vam bom pokazal grob Ivana Kračarja — toda Julijan živi...»

«Kopljite, je velel glavar. «Delajte previdno, da z lopato ne zadenete ob mrliča.»

Fantje so pričeli kopati. Lopate so rezale rjavo ilovico ter škrtale ob drobnem kamenju, pomešanem med prstjo. Kmalu se je pokazalo smrečje, ki je pokrivalo mrliča.

Zločinec je škrtnil z zobmi. Na rokah so se mu napele žile, sunkoma je pretrgal vrstico, s katero je bil zvezan ter je planil v goščavo.

«Za njim!» je klical orožnik ter jo je z nekaterimi fanti ubral za ubežnikom. Ta je po naključju našel med grmovjem drčo, po kateri se je spustil v dolinico, skrito na sredi brda.

Na posekanem delu gozda so ga zagledali že daleč pred seboj. «Streljajte!» so fantje prosili orožnika, «drugače nam ubeži.»

«Ni treba,» je odgovarjal orožnik. «Zločinec teče proti Dolgemu brdu; tam se bo moral ustaviti nad prepadom, kjer ga bomo prijeli.»

Ponovno so se zagnali v tek za beguncem, drvečim v smeri proti prepadu. Hotel se mu je izogniti, že je poskusil zaviti v stran, kar pa radi velike bližine preganjalcev ni mogel več izvesti. Dospel

je do roba, kjer se je ustavil ter je pogledal v globočino. Pod njim so zevalo pečine in razdrapane drče, za njim pa se je bliskalo bodalo, nasajeno na puški, ki je merila nanj. Skoro ga bo dosegla roka razjarjenega mladeniča; če se da ujeti, so bo moral podvreči ostri kazni, pot v globo bino pa mu morda prinese zaželjeno prostost.

Strah pred pravico in misel na morebitno rešitev sta ga vlekla navzdol. Z rokami je zagrabil vejo ter se je spustil na skalo; tu je izgubil ravnotežje. Lovilci, stoječi na robu, so čuli nekaj obupnih krikov, videli so njegovo truplo, ki je odskakovalo po skalah, dokler ni obšla lo med grmovjem v prepadu.

Zločinec je utekel orožniku, ni pa mogel uteči pravici, kateri nihče ne uide.

Fantje, ki so z glavarjem ostali pri grobu v goščavi, so medtem izkopali mrliča, zavitega v platneno rjuho. Truplo je bilo odprto in maziljeno, v zemlji je moralo ležati samo nekaj dni. Levici je manjkala mezinec.

(Konec prihodnjic.)

cerkveni funkcionar, ključar ter na vse zadnje tudi član sosveta okrajnega zastopa v Laškem, kjer z veliko vnamo zastopa »koristi kmečkega ljudstva«. Vseposod in vsakomur, ki ga hoče poslušati, pripoveduje, da je prijatelj kmeta, kdor pa z njim ne drži, ta pa kmeta sovraži. Pri tej svoji vsestranski zaposlenosti ima seveda pred očmi le koristi kmeta, pa samo enega kmeta, namreč sebe. Pričel je z lesno trgovino, ki se mu zelo obnese, zlasti s kupčijami z okrajnim zastopom, ki kupuje od njega lesene rante in kobile za ograje ob cesti na št. Rupert. Hrastnik prodaja rante okrajnemu zastopu po 15 dinarjev za tekoči meter, od kmetov pa jih kupuje gotove po izredno nizki ceni; kobile prodaja komad po 70 dinarjev, kupuje pa jih od kmetov istotako po silno nizki ceni. Zdaj pa reče, če nima Hrastnik prav, ako trdi, da skrbi za kmeta, da se mu dobro godi — namreč kmetu Hrastniku. Naj pa še drugi kmetje tako napravijo, pravi Hrastnik, pa se bo vsem dobro godilo. Bomo še govorili o tej klerikalni glavi, ki se malo previsoko vzdiguje.

UDMAT PRI LAŠKEM. Večkrat me smola v življenju zanesla tudi skozi to vas. A take smole, kot sem jo imel zadnjič, še nisem doživel. Človek ni več varen življenja. Poslušajte, kako je bilo: Ko lezem po občinski cesti skozi vas — bilo je že precej temno — začutim, da so mi tla pod nogami vedno mehkejša. Začel sem visoko dvigati noge. A kaj pomaga, zašel sem popolnoma v lužo. Čudil sem se, odkdaj je ta občinska cesta struga potoka. Takoj pa mi udari v nos ne baš prijeten duh gnojnice. Radoveden, kje je izvir, korakam naprej. Kako neprijetno sem bil iznenaden, ko sem skoro na sredi občinske ceste zagazil na gnojišče. Komaj pa sem se skobacal s kupa gnoja, že sem se zapletel v kup dračja in drv. Sicer sem varen tega pota, vendar sem mislil, da sem zgrešil pot. Prepričal pa sem se končno, da

greim prav. Samo ne razumem, kako sta prišla gnojišče in skladišče za drva na občinsko cesto. Ko sem jo mahal dalje po pešpoti ob izviku vaškega potoka, se je nenadoma privabil skozi gozd velik kamen, kmalu nato drugi in tretji. Kaj je bilo? Radoveden sem povprašal in povedali so mi, da je neki posestnik in tesar brez obrta ter SLS občinski odbornik pred kratkim baje prevzel popraviljanje te občinske ceste. Najbrže misli zdaj, da jo sme uporabljati za gnojišče in skladišče drv ter sme tudi kamenje s te ceste voziti v svojo cesto. Omenjam naj še nekega drugega klerikalca, kateremu se silno dobro zdi, da svojega soseda draži in mu dela škodo. Možak ima namreč tik nad sosedovim gozdom tako napravljeno škarpo, da se kamenje samo sproži, tolče ob drevje in se slednjič ustavi na sosedovem travniku. To je klerikalno bratstvo! Mene sicer ne brigajo dosti udmaški klerikalci; le če se mi še kdaj kaj sličnega prigodi, si bom znal pomagati.

REČICA PRI LAŠKEM. Oni klerikalni bogaboječji občinski odbornik svetokrištofske občine, ki hoče imeti gostilniško koncesijo in kateremu je pri stavbi zmanjkalo žebeljev, pravi, da ni resnica, kar ste poročali, da je namreč na sejmov dan hotel žeblje v Laškem poceniti »kupiti«. Naj le toži, pa mu bomo dokazali.

PISECE. Dne 24. avgusta smo imeli občinske volitve. Kakor v vsem Posavju so odnesli klerikalci tudi tukaj precejšen del zaslužene blamaže. Kdor je videl vse noči in dneve frfotati po naši in sosednji občini blagoslovljeno črno suknjo našega župnika, ki je tako agitiral, da si je nakopal težko nadušo, ta je mislil, da bo vse mrgolelo samih »črnih« kroglic. Da bo uspeh siguran in zmaga tem častnejša, kakor je to en teden naprej prerokoval »Slovenski gospodar«, so poklicali celo dva pravcata klerikalna »tigra« iz Beograda, da sta par zbranim klerikalnim kandi-

datom, ki bi bili radi izvoljeni, navijala pamet. Pa vse to ni nič pomagalo. Ljudstvo je tu že tako sito klerikalnih farbarij in laži, da je vsak poizkus, spraviti ga zopet v klerikalno bisago, popolnoma zastoj. Da so naši ljudje tako temeljito spoznali sleparijo klerikalcev, gre največ zaslug priljubljeni »Domovini«, ki prihaja semkaj v velikem številu ter brezobzirno ter pravično žigosa klerikalna lopovstva. V naši župniji so dobili klerikalci: v občini Pišce 4 od 17 odbornikov, v Globokem 6 od 17 ter v Bojsnem 1 od 7. Med temi je pa večina takih, ki so vse drugo kot klerikalci in ki jih je samo častihlepnost po odborniškem mestu pripeljala na listo klerikalcev. Zvezda pišečkih »čigrov« je na primer bivši štajercijanec oskrbnik graščine barona Moscona Nemec Schagl, ki se je razvil iz navadnega nemaniča v kapitalista, dočim je njegov gospodar baron Moscon moral prodati zadnje konje iz hleva, da je plačal davek. Za klerikalce se je posebno trudil Franc Kene iz Globokega. Ta politični šišmiš, ki menja barvo pod vsako vlado, je postal seveda vnet klerikalec, odkar imajo »tigri« veliko besedo v vladi, ter jim bo ostal tudi zvest do smrti — njihove vlade. Na žalost pa nima ta politična ničla nikogar, ki bi mu nasedel. Zabavali smo se teden pred volitvijo, ko je hodil po pišečkih gostilnah in izpraševal volilce: »Saj si ti naš, boš volil z nami, s SLS?« Ko je dobil hudomušen odgovor: »Seveda, z vami pa že, z vami!« je hitro poklical »štefan« vina, plačal in še dalje agitiral. Ljudje pa so se smejali, zastoj pili in potem volili protiklerikalno. Polomilo pa so jo pri nas naši SKS, ki prednjačijo tukaj z neodpušljivo malomarnostjo in nerodnostjo. Svojo listo so sestavili tako »točno«, da jim jo je okrajno glavarstvo razveljavilo na pritisk in intrige klerikalcev. Ugajalo pa nam je vsekako ponašanje nosilca te liste g. Kostanjška, o katerega protiklerikalstvu smo dostikrat dvomili. Ko je bila njegova lista razveljavljena, je na

V zatišju Gorjancev

(Napisal Fr. Zagorc.)

(Dalje.)

Št. Jernej je lepa vas, ki leži na ravni kakšne tri četrti ure od vznožja Gorjancev. Ob državni cesti dičijo vas nove hiše obrtnikov in trgovcev. Tu doli se vrše sejmi, premiranja konj in konjske dirke. V okolici so rodovitna polja in vinske gorice.

V 16. stoletju se je tu zbirala kmečka vojska, ki je hotela osvoboditi kmeta tlačanstva. V istem stoletju je v tej fari služboval kot duhovnik Primož Trubar, ki je oznanjal lutersko vero in pisal prve knjige v slovenskem jeziku. Izdajal je tako zvane »črne bukve« (knjige s črnimi platnicami), o katerih je ljudstvo govorilo, da so dijak z njimi delali točo in druge čarovnije.

Gori omenjeni v Turke preoblečeni hajduki so prepodili graničarje, pili so nekaj časa v Vrhpolju, a v št. Jernej se niso upali, ker so čuli plat zvona. Njihova napoved je bila tedaj sama šala, da so razburili prebivalstvo. Šli so potem proti Gracarjevemu turnu pod Tolsti vrh.

Valvazor opisuje, da so ta gnad zidali neki graški gospodje, torej »Gracarji«, v 14. stoletju. Poznejši lastnik gradu je bil neki plemič Bureš, a sedaj je graščak Rudež. Na zadnji strani gradu se vidijo pred vhodom velika vrata, kjer je bil most na verigah, po

katerem so v prejšnjih časih vitezi sprejemali tujce. Velika vrata imajo vdolana majhna vrata, kjer je imel vhode in izhode vratar. Če je bil prišlec sumljiv, so ga takoj zaprli za temi vrati v neko kletko, kjer je moral čakati oprostitev. Na velikih vratih kleti je naslikal naš samouk Rangus hajduke, ki so se posvetovali, bi li napadli trdno zidovje ali ne. V gradu je še sedaj lična kapelica. O tem gradu pripovedujejo:

Neznani hajduki so naskočili grad leta 1665. ponoči in vdrli skozi okno v obednico. Zbudili so sobarico, ki je spala pod oknom ob zidu. Ropar se je po neprevidnosti zadell ob njo, ki je pričela kričati, a prijel jo je za vrat in jel daviti. Medtem so vdrli tovariši v grad, kjer so ropali. Istotako so zbudili graščakinjo Marijo Rozino, plemenito Buzet, njeno hčerko in oskrbnika Vuka Salomona Janka. Obe so mučili, a oskrbnika so ubili. Skozi okno obednice sta težavno ušli na vt in medtem so roparji ugnali stražo ter pobrali vse, kar jim je prišlo v roke. — Sto let pozneje so ugabili drugo gospo graščakinjo in j. odsevali roki. Iz sirahu pred to drhaljo je graščak na Vrhovem postavil stalno nočno stražo.

Naši hajduki z vodnikom Sintičem so krenili proti Novemu mestu. V gozdu Zervavin poleg posestva Vovko, to je blizu Astroškega boršta, jim je Sintič pobegnil. Še isto noč so oplenili nekaj samotnih hiš ter

jih zažgali. Tri dni so se potikali tam okrog ne da bi se sešli s stražo, ki je imela nalog jih zaslediti ter odpeljati v zapore. Ker pa tudi hajdukom to življenje ni ugajalo, so krenili proti Metliki na Hrvaško, kjer se je izgubila zadnja sled za njimi. Tedaj sta se med ljudstvo zopet vrnila stari mir in red. Tako se je tu doli vršil zadnji »turški« napad.

Od Gracarjevega turna mimo gradu Vrhovo krenemo proti vzhodu, kamor pridemo v gorsko vas Cerovi log. Vas je majhna in v zatišju, kjer so imele razne hajduške čete mnogo skrivališč.

V neposredni bližini je grad Prežek. Poslopje je last Langerja, o katerem se čuje, da so imeli njegovi predniki mnogo opravila s Turki. Kot spomin na turške boje je baje shranjeno še staro turško orožje, tako zvani handžar, ki je bil vzel mohamedancu. Graščina je v gorskem zatišju, zdaleč je vidno le nekaj belega žigovja in strehe. To lahko opaziš, ako se pelješ po državni cesti v Novo mesto. Poleg gradu so še razvaline v liki kroga, kjer je bila trdnjava. — Tu se je nekoč v poletnem času mudil pesnik dr. Fr. Prešeren. Zal, da je graščina tako zapuščen, da sega v roko razpadu!

Ako krenemo nazaj proti Vrhpolju, pridemo med vinskimi goricami, rodovitnem polju in gozdnem zatišju v Fletenje. Kakor

dan volitev pred cerkvijo po prvi maši dal to v vednost volilcem oglasiti ter tam javno pozval svoje somišljenike, da volijo listo socialnih demokratov. Vsi protiklerikalni volilci so oddali glasove socialnim demokratom, ki so dobili 13 odbornikov proti 4 klerikalnim. — Volitve so pokazale, da kljub vsem klerikalnim tigrom, župnikovi agitacijski nadubi, agitacijskemu vinu, kljub Orličem in Marijinim devicam itd. Pišece pod župnikom Toplakom ne bodo nikdar klerikalne. — Demokrat.

Kmetijski pouk

PREMOČNO OBIRANJE PESE.

Po naših svinjerejskih krajih je navada, da peso obiramo in da pokladamo njeno listje prašičem. Na ta način nam pesa koristi tudi s svojim listjem, ki nam veliko zaleže pri reji prašičev, zlasti v poznem poletju in v zgodnji jeseni, ko zmanjkuje druge pripravne klaje.

Kakor je ceniti ta važen stranski pridelek, ki ga imamo v pesnem listju, tako seveda ne smemo predaleč izrabljati pese za tako obiranje. Žal, da se na našem malem posestvu sem in tja preveč greši v tem pogledu in da se pesa preveč obira na veliko škodo njene mu poznejšemu pridelku na koreninah. Preveč obrana pesa zaslaja namreč močno v svoji rasti in ne more delati debelih korenin.

Pomniti moramo, da se korenjske rastline debelijo s pomočjo listja. Če to prezgodaj odstranimo, se korenina ne more razvijati. Prvič ji manjka s tem potrebnih listov, ki sprejemajo in prevažajo potrebno hrano, s katero se redi korenina, drugič pa odvezamo z listjem sploh vse tiste listne snovi, ki gredo nazaj v korenino, ko se začne listje sušiti in ki veliko izdajo, da se korenina bolj zdebela.

Preveč obrana pesa ostane zaradi tega drobna. Le njen vrat se steguje, čim bolj jo obiramo. Vse, kar smo ji z listjem odvzeli,

pri vsaki graščini, je bilo tudi tu majhno poslopje za oskrbnika. V tem je stanoval v času Valvazorja reven mlinar, ki je opravljal svoje delo v mlinu poleg ribnika, ki ga pa zdaj ni več. Preprosto ljudstvo govori, da je mlinarju preprečil škrat mlenje žita. Ubogi mlinar tudi ponoči ni imel miru pred škratom, ker le ta ga je večkrat polegnil iz postelje, ko je bil v najlepši snu. Revež se je tako prestrašil, da je zapustil mlin in se preselil drugam.

Samostan Pleterje kot graščina je bila last nekega Sachersa, pozneje celjskih grofov ter od leta 1410. mnogo večje in renovaljeno poslopje — samostan kartuzijanov, pozneje jezuitov. Ustanovnik samostana Herman Celjski je bil tamkaj pokopan.

Valvazor je zabeležil pripovedki, da je nekoč ob močnem deževju tu izpod neba padel zmaj, ki ga je videlo mnogo ljudi. Krog zmaja je bil tak emrad, da ga ljudje niso mogli prenesti.

Do Jožefa II. je bil samostan v lasti menihov, pozneje pa ga je zadela ista usoda kot mnogo drugih na Kranjskem. Kot graščina je bila v lasti države pod upravo oskrbnikov. Med drugim naj omenim tudi Jožefa Resla, ki je izumil vijak za ladje. Pozneje je bila graščina v lasti raznih grofov in nazadnje baronov «Borš», ki so prodale vse posestvo menihom kartuzijanom. Ti so poslopje in gospodarstvo popolnoma renovirali. Tu vidiš vzorno kmetijstvo, sadjerejo,

vse to manjka njeni korenini in še več, tako da je končni pridelek veliko manj vreden kakor tisto listje, ki smo ga odvzeli z obiranjem. Pri nas se vse to še toliko huje pozna, ker peso sploh pre malo okopavamo. Namesto po trikrat in štirikrat, jo okoplamo samo po dvakrat. Če bi jo manj obirali in raje večkrat okopali, bi bili njeni pridelki vse lepši in bogatejši. Namesto tega delamo ravno narobe, jo obiramo do zadnjih srčnih listov, pozneje pa sploh nič več ne okopavamo.

Pri pesi smemo obirati le krajne liste, ki se začnejo nagibati in na vrhu sušiti. Pesa, katero tako oberemo, da ji puščamo samo zadnje tri srčne liste, se ne more uspešno razvijati, ker ji manjka tistih njenih zelenih delov (namreč listov), ki so neobhodno potrebni za njeno življenje, za njeno rast in za ugoden razvoj korenin. To škodo občuti najprej pesa, ki zastane v rasti, in naposled mi, ko spravljamo namesto debele pese samo njene drobne in prisušene korenine, in ko nam pozimi zmanjkuje potrebne klaje za prašiče.

Kakor je odobravati, da se pesni pridelek izkorišča tudi z obiranjem listja, tako ne smemo po drugi strani iti nikdar tako daleč, da bi obiranje škodilo celotnemu pridelku.

BOLNA LUCERNA.

Lucerna trpi na raznih listnih boleznih, ki se prikazujejo navadno v poznem poletju in najraje pri poznejših košnjah, namreč na tretji ali četrti košnji. Poznamo jih na tem, da listje poblede in da dobi po sebi raznobarvne pege in pike. Te bolezni povzročajo razne glivice, ki se naselijo po listju in ki jih z latinskimi imeni označujemo s «Pseudopeziza Medicaginis», «Phyllosticta Medicaginis» in «Gleosporium Morianum». Najbolj navadno nastopa bolezen, zaradi katere nam začne listje pegasto rumeneti. Če pogledamo te liste nekoliko bliže, najdemo sredi rumenih

lis črne pege in pikice. Tako obolela lucerna daje manj košnje in, kar je posebno poudarjati, tudi manj okusno in manj tečno kladjo. Ker nimamo proti tem boleznim nobenega uspešnega sredstva, se jih je kolikor mogoče varovati, da nam ne delajo prevelike škode.

Nedvomno je, da pospešujejo listne bolezni na lucerni razne okolnosti, kakor pomanjkanje potrebnih hranil, vlažna lega, pomanjkanje apna v zemlji, vlažno vreme itd. Priporoča se, da znižujemo neugodni vpliv teh bolezni z dobrim oskrbovanjem in dobrim gnojenjem. Znano je, da nam slabotne rastline bolj trpe pred takimi boleznimi kakor pa rastline, ki so močne rasti, ker se te deteljne bolezni najraje prikazujejo pozneje, ko jim zmanjkuje potrebne moči v zemlji; v poznejših letih storimo prav, če vzdržujemo lucerno pri stalno dobri moči, kar se da doseči le z rednim in zadostnim gnojenjem. Redno in dobro gnojena lucerna bo lažje prenesla napadanje bolezenskih glivic, kakor pa lucerna, kateri manjka potrebne moči v zemlji. Da je res tako, se lahko prepričamo s poskusom. Dajmo del lucerne dobro gnojiti, drugega pa pustimo brez zadostnega gnojenja, pa se kmalu prepričamo, za koliko bolj odporna je gnojena lucerna proti napadom po listnih boleznih in koliko boljše in tečnejše pridelke nam daje. — Če bi manjkalo zemlji zadostnega apna, je treba tudi z apnenjem pomagati.

Pri nas se za listne bolezni pri lucerni premalo zanimamo in premalo brigamo, kar pa ni prav. S tem le sebi škodujemo. Bodimo tudi v tem pogledu bolj skrbni in skušajmo škodljivi vpliv, ki ga imajo te bolezni in količina in kakovost pridelka, zmanjšati in preprečiti z dobrim gnojenjem in če treba tudi z apnenjem.

Gospodarstvo

TRŽNI PREGLED.

ZITO. Zaradi zboljšanja dinarja so cene oslabele. Na novosadski blagovni borzi so se trgovali 10. t. m.: pšenica po 345 do 355 Din, ječmen za pivovarne po 345 do 350 Din, turščica po 285 do 290 Din, fižol po 430 do 440 Din, moka «0» po 560 do 600 Din, «6» po 460 do 480 Din.

ZIVINA. Tudi živini so cene lahno nadovala. Za kilogram žive teže so se trgovali na zagrebškem sejmu biki po 12 do 14 Din, junice po 12 do 15 Din, krave prvovrstne po 13 do 14 Din, drugovrstne po 11 Din 50 par do 12 Din 50 par, tretjevrstne po 8 do 10 Din, voli prvovrstni po 15 do 15 Din 50 par, drugovrstni po 12 Din 50 par do 13 Din 50 par, tretjevrstni po 10 do 12 Din, teleta po 17 do 21 Din, svinje debele po 23 do 24 Din, mesne po 20 do 21 Din, konji za klanje po 4 do 4 Din 25 par. Konj je stal med 3000 do 12.000 Din komad, zrebe do 1 leta 2200 do 3000 Din, do 2 let 2800 do 3000 Din, do 3 let 4000 do 5000 Din.

KRMA se je tržila na zagrebškem sejmu: detelja po 125 do 138 Din, seno po 75 do 100 Din, otava po 100 do 105 Din za 100 kg.

— Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo dne 10. t. m. v devizah: 100 avstrijskih kron za 104 pare, 100 italijanskih lir za 331 Din 50 par do 334 Din 50 par, 1 dolar za 75 Din 80 par do 76 Din 80 par, 100 francoskih frankov za 400 do 405 Din, 100 češkoslovaških kron za 226 Din 50 par do 229 Din 50 par.

(Konec prihodnjič.)

Kongres kmetijske omladine v Ljubljani

Prošli petek je bil odprt v Ljubljani prvi kongres slovanske kmetijske omladine in je trajal do nedelje. — Poleg jugoslovanske kmetijske omladine se je kongresa udeležilo tudi več zastopnikov iz Češkoslovaške, Bolgarske, Poljske, Rusije in Lužičkih Srbov. Prisotni so bili dalje bivši minister g. Pucelj, bivši bolgarski minister Obov, češkoslovaški kmetijski minister dr. Hodža ter predsednik našega parlamentarnega zemljoradniškega kluba poslanec Lazič.

Kongres je otvoril bolgarski zastopnik Zaharijev, a za predsednika kongresa je bil izvoljen Slovenec Tomšič. Nato so sledili pozdravni govori zastopnikov raznih slovanskih omladinskih organizacij. Kongres je nato naslednja dneva razpravljal o raznih vprašanjih, zadevajočih potrebe in koristi slovanske kmetijske omladine. Rezultat posvetovanj je bil med drugim ta, da se je osnovala Zveza slovanske kmetijske omladine s sedežem v Pragi. Cela prireditev je bila lepa manifestacija slovanskega bratstva in sloge.

Po končanih posvetovanjih se je v nedeljo dopoldne sestavil na Bleiweisovi cesti slavnostni sprevid, ki je krenil pred spomenik pesnika dr. Prešerna, kjer je imel gospod Koče lep nagovor na navzoče.

V ponedeljek so se udeleženci odpeljali na Bled, kjer se je vršil običajni vsakoletni kmetijski praznik.

Konjska dirka in razstava goveje živine

Združeni s kmečkim praznikom sta bili letos konjska dirka in razstava plemenske goveje živine.

Pri konjski dirki je v kategoriji enovprežnih toplokrvnih konj (daljavo 2000 m) dobil prvo nagrado gosp. Viktor Carman iz Zg. Šiške za svojo štiriletno kobilo «Olga» (3 min. 40 sek.), drugo Peter Hrovat z Javornika (sedemletni «Gol», 3 min. 50 sek.). Pri dvovprežnih toplokrvnih konjih (daljavo 2800 m) sta odnesla prvo nagrado gg. Viktor Carman («Olga») in Fr. Kodela («Maksli») 3 min. 30 sek., drugo Pernuš z Bleda («Lise») in «Mara» 3 min. 36 sek.). Tretje mesto si je izvojeval g. L. Bohinec iz Lesc, ki je prispel na cilj samo eno sekundo pozneje. V kategoriji «ameriških dirkačev» je privozil kot prvi na cilj g. M. Slavič iz Ključarovec pri Ljutomeru, za njim gg. A. Slavič in Fr. Vavpotič iz Banovcev. Največ zanimanja je vzbudila dirka jahačev na daljavo 2400 m. Prva je pridirjala v 3 min. 25 sek. dveletna angleška kobila «Diližana» podpolkovnika Brabeka z narednikom Nesterjem. «Diližana» je sledil sedemletni «Dragan» g. M. Primožiča s Pristave v 3 min. 45 sek., nato «Olga» g. Fr. Kodele ml. z Viča (3 min. 50 sek.) ter «Apolo» g. Ant. Juvančiča iz Vidma (3 min. 55 sek.).

Na razstavo plemenske goveje živine je bilo prignanih 92 glav. Pri ocenjevanju bikov je dobil prvo nagrado bik posestnika Janeza Ferjana z Ribnega, druge nagrade so dobili razstavljeni biki posestnikov: Jakoba Vidica iz Zagorice, Blaža Lukana iz Zasipa in Ivana Prneta iz Sp. Gorij. Tretje nagrade so dobili biki posestnikov: Alojzija Prešerna iz Hraša, Franca Jana iz Gorij, Petra Sitarja iz Misač,

Rudolfa Lakota z Dovjega in Josipa Vazlja s Češnjice.

Krav je bilo planinskih 21, hlevskih pa 28. Od teh so dobili prva darila za planinske krave živinorejci: Anton Rogač iz Lesc, Ivan Vester iz Zagorice ter Josip Bertancelj iz Mošenj. Razen teh so bile razdeljene še tri druge nagrade ter sedem tretjih. Za hlevske krave so dobili prvo darilo: Ivan Langus iz Lesc; drugo nagrado pa: Matevž Ulčar, Bled; Franc Žilih, Hlebce; Anton Vovk, Bled; Olga dr. Kavčičeva, Bled; Martin Toman, Predtrg, ter Ivan Rihteršič, Zagorica.

Telic je bilo vseh skupaj 28. Prvi darili sta dobila Jakob Koselj iz Lipnice ter Jernej Vovk iz Breznice. Z drugimi darili so bili odlikovani: Josip Trpinc z Mlinega, Anton Rogač iz Lesc, Ivan Ažman iz Hraša, Franc Čop iz Breznice ter Peter Piber iz Sp. Gorij. Tretjih daril se je razdelilo sedem.

Darila so bila prav skromna, vsega skupaj se je razdelilo samo 5750 Din. Ministrstvo za kmetijstvo in vode je prezrlo to razstavo in ni na prošnjo za podporo dalo niti odgovora!

Prosveta

Svoboda Fran: Poslednji mož. Veseloigra v treh dejanjih. Poslovenil Fran Govekar. Založila Tiskovna zadruga. Cena 14 Din, s poštnino 75 par več. Pravkar je izšla v založbi Tiskovne zadruge Svobodova veseloigra «Poslednji mož», ki bo prav dobrodošla vsem podeželskim odrom. Nanjo opozarjamo vse naše čitalnice, bralna in izobraževalna društva, ki prirejajo ljudske predstave. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Tedenske novosti

* Krst sina kneza Pavla. Te dni se je vršil v Londonu krst sina kneza Pavla in princeze Olge. Princ je dobil ime Aleksander.

* Nov prošt v Novem mestu. Za prošta v Novem mestu je imenovan bivši spiritual samostana v Škottji Loki duhovni svetnik gospod Karel Cerin. Novi prošt je star 47 let.

* Občinske volitve v Sodražici. Pri nedeljskih občinskih volitvah v Sodražici je JDS dobila 153 glasov in 9 odbornikov. Demokrati so od zadnjih skupščinskih volitev napredovali za 63 glasov. Lista SLS je dobila 142 glasov in 8 odbornikov, lista g. Lovrenčiča (tudi SLS) 99 glasov in 5 odbornikov. Mnogo naših pristašev je oddalo svoje glasove tudi za listo žigmarske podobčine, katero so volili volilci brez razlike strank ter dosegli 43 glasov in 3 odbornike.

* Kočevje v slovenskih rokah. V nedeljo so se vršile v Kočevju občinske volitve. Volitve so pokazale, da je Kočevje slovensko mesto, kajti v novem odboru imajo Nemci 10, Slovenci pa skupno 15 odbornikov. Demokrati in radikali so nastopili s skupno listo ter dobili 140 glasov in 7 odbornikov.

* Podporno društvo za učiteljski naraščaj si je nadelo važno nalogo, da podpira naše učiteljske za časa študij. Revnim in marljivim gojencem bo preskrbelo stanovanje in prehrano brezplačno ali vsaj po znižanih cenah. Društvo pa bo moglo nuditi izdatno podporo le tedaj, ako bo pristopilo dosti članov, ki imajo srce za revne in podpore najbolj potrebne učiteljske. Vabimo vse prijatelje šole in učiteljstva, da pristopajo v obilnem številu k podpornemu društvu. Letna članarina za redne članke je 60 Din, ki se

plača lahko tudi v mesečnih obrokih. Ustanovni člani plačajo enkrat za vselej 1000 Din. Dobrodošli so tudi poljubni prispevki podpornih članov. Prijave članov in prispevke je pošiljati na Podporno društvo za učiteljski naraščaj v Ljubljani v roke g. blagajnika Fr. Jerana, avnatelja Akademskega kolegija, Ljubljana, Kolodvorska ulica 22. Ker je zadeva nujna, prosimo, da se člani v obilnem številu čimprej prijavijo.

* Nov zakon o invalidih. Ministrstvo za socialno politiko je izdelalo načrt zakona o invalidih. Popolnoma nesposobni invalidi naj bi po tem načrtu dobivali na mesec 750 dinarjev invalidnine, ostali pa odstotno po svoji nesposobnosti.

* Izseljeniški potni listi. Izdajanje izseljeniških potnih listov za vse države razen Združenih držav je po naredbi ministrstva za socialno politiko prenešeno na policijske oblasti. Potni list izda politična oblast v sedmih dneh po vložitvi prošnje.

* Srednja kmetijska šola v Mariboru. Ministrstvo za kmetijstvo in vode je odredilo, da se mora zopet otvoriti prvi letnik te šole. Sedaj iščejo prostore za to šolo.

* Marijanski kongres v Ljubljani. Preteklo nedeljo in ponedeljek se je vršil v Ljubljani Marijanski kongres, katerega se je udeležilo več tisoč članic raznih Marijinih družb z dežele. Na kongres je dospel tudi kardinal Cagliero in papeški nuncij iz Beograda Pellegrinelli. Po vseh cerkvah so se vršile Marijine pobožnosti. V ponedeljek popoldne pa se je vršilo na Valvazorjevem trgu pred cerkvijo pri Krizankah kronanje Marije. Od tam so nesli Marijin kip v procesiji na Rakovnik. Procesije se je udeležilo veliko število ljudi, večinoma štajerskih ženic z mnogimi zastavami Marijinih družb. Procesije se je udeležil tudi pravoslavni prota Janković, ki je na ta način dokumentiral bratske verske občutke pravoslavne cerkve. Marijanska proslava je potekla brez incidentov, a poudariti moramo, da je bila organizacija zelo slaba, kajti vodstvo kongresa bi se lahko vsaj toliko pobrigalo, da bi za udeležence preskrbelo primerno prenočišča. Zgodilo se je, da veliko ljudi spali kar zunaj po parkih in nasadih.

* Lepa starost. Svoj 90letni rojstni dan je praznovala dne 4. t. m. gospa Rozalija Cerkuč, stara mati gospe Mimj Kranjčeve in pratašča veletrgovca ter posestnika g. Zdravka Kranjca v Celju. Še na mnoga leta!

* Politični umor v Medjimurju. Prošlo nedeljo ponoči so radičevski kmetje v Donji Dubravi napadli kmeta-demokrata Čizmešijo ter ga s koli pobili na tla. Vpili so nad njim: «Vrag te vzemi, ker nočeš priznati hrvatske republike.» — Čizmešiji je bila zlomljena od udarcev roka in ključna kost ter prebita lobanja, tako da je ostal na mestu mrtev.

* Župnik se težko ponesrečil. Francu Zagoršku, župniku na Ptujski gori, so se na povratku s Pragerskega proti domu splašili konji pred ciganskimi ognji in prevrnili voz. Župnik je tako nesrečno padel z voza, da si je zlomil obe roki.

* Posledice neprevidnega skoka. Pred nekaj dnevi se je pozno zvečer vračal z vozom iz Brezna proti Lehnu na Pohorju posestnik in župan Volmajer. V lehiškem grabnu je v temi skočil z voza in padel v sedem metrov globok jarek. Pri padcu si je tako poškodoval hrbtenico, da mu je spodnji del telesa popolnoma ohromel in je le malo upanja, da bo okrevl.

* 35. skupščina družbe sv. Cirila in Metoda se je vršila prošlo nedeljo v Celju. Zanimivo je bilo predvsem poročilo tajnika inž. Mačkovška, ki je med drugim očitel društveno delo in opisal šolske prilike med našimi neosvobojenimi in zatiranimi brati v Julijski Krajini in na Koroškem. V društvenem vodstvu ostanejo vsi dosednji funkcionarji z vladnim svetnikom Senekovičem kot prvomestnikom.

* Sramoten čin avtonomistovskega režima je n. pr. ta, da so upokojili muzejskega ravnatelja v Ljubljani dr. Mantuanija, ki je strokovnjak v teh zadevah, a na njegovo mesto postavili klerikalnega ljubljence dr. Mala, ki po svoji sposobnosti daleko ne dosega doktorja Mantuanija. Klerikalci so sirovo vrgli na ulico zaslužnega moža, da ugodijo svojemu miljenču. To pa ni nasilje in korupcija, kaj?

* Nesreča v ljubljanski tobačni tovarni. Ključavničar Mišmaš v tobačni tovarni, stanujoč na Viču, je imel v četrtek zjutraj opravka v oddelku strojev za izdelavo stročnic. Med delom pa je tako neprevidno manipuliral, da si je močno poškodoval roko in je moral iskati zdravniško pomoč v bolnici.

* Namesto skobca ustrelil čuvaja. V bližini predilnice v Čepinu so našli te dni poljskega čuvaja Morica Bodeja mrtvega. Komisija je ugotovila, da je bil ustreljen z lovske puške. Nekaj korakov od mrtvega je ležal ustreljen skobec. Domneva se, da je kateri poljski čuvaj streljal na skobca, obenem pa po nesreči zadel tudi svojega tovariša.

* Strela je udarila te dni ob hudi nevihti v gospodarsko poslopje posestnika Androliča v Budini pri Ptuj. Poslopje je bilo takoj v plamenu in je pogorelo do tal. Zgorel je tudi hlev in šest prašičev. Živino so pravočasno rešili. Škoda je velika in je deloma krita z zavarovalnino.

* «Priporočljiva» služkinja je Ana Varšek z Olince pri Ljubljani. Tri dni je služila pri ge. O. v Ljubljani, četrtega dne pa je ni bilo več, ker je okradla gospodinjno za 100 Din in en par copat. Prijateljica Varškove, ki je tudi služkinja, je menila, da Varškova rada tako napravi.

* Dva otročička zgorela. V selu Maja pri Djakovem so se te dni otroci igrali na nekem skednju, kjer so se skrivali v slami. Ko sta se bili dve sestrici, štiriletna Katica in dveletna Ružica Frizon zakopali v slamo, so ostali otroci v svoji neprevidnosti zažgali slamo. Plamen je takoj objel deklici, ki sta v strašnih mukah zgoreli.

* Nezgoda v vlaku. Dne 3. t. m. je pri popoldanskem vlaku na lokalni železnici Grobelno-Rogaška Slatina težko ponesrečil kurjač Emeršič. Padel je med vožnjo malo pred Rogatcem iz vlaka ter se tako močno poškodoval, da so ga morali takoj odpeljati v celjsko bolnico.

* Neprevidno spanje. Petnajstletna Marija Mehle, hči posestnika iz Luč pri Litiji, je dne 4. t. m. kuhala v kotlu svinjsko hrano in zapala poleg kotla. Nenadoma se je deklici vnela obleka in v trenutku je bila v plamenu. S težkimi opeklinami so jo pripeljali v ljubljansko bolnico, kjer je po težkih mukah izdihnila.

Iz raznih krajev

* V Dol. Logatcu je preminula v ponedeljek v starosti 75 let gospa Marija Tršar, vrta narodna žena. Blag ji spomin!

* V Plešivici pri Brezovici je v ponedeljek pogorelo gospodarsko poslopje g. Filipa Štanciča. Zgoreli so vozovi, seno in drugi pridelki.

* V Št. Vidu pri Planini je umrl po kratki bolezni g. Miha Jazbinšek, trgovec in posestnik. Pokojnik je bil splošno spoštovan. Blag mu spomin!

* Na Vrhniki je umrl dne 6. t. m. trgovec g. Anton Zakrajšek v visoki starosti 76 let. Ljubeznivega moža je vzljubil vsakdo, kdor ga je poznal. N. v m. p.!

* Pri Sv. Križu pri Moravčah so pred nekaj dnevi vlomili uzmoviči v trgovino Hinka Humerja in odnesli raznega ženskega in moškega manufakturnega blaga, galanterije, perila in špecerije v vrednosti 23.880 Din.

* V Krškem je bil izvoljen za župana dosedanji župan g. Joško Pfeifer.

* V Zagorju je v potoku Medija utonil 76letni starček Ignacij Rajnar. Padel je po nesreči vanj.

* V Spodnjih Račah je dne 4. t. m. ponoči požar uničil gostilničarju Laschitzu poslopje. Škoda je velika.

* V Središču je preteklo nedeljo zjutraj, ko so domačini odšli v cerkev, padel poldrugoletni sinček posestnika Antona Turka v močno narastli potok Trnavo, ki teče mimo njegove hiše. Otroka so kmalu potegnili iz vode, niso pa ga mogli več spraviti k življenju.

* V Zrečah pri Konjicah je umrl posestnik Franc Fink, oče mariborskega meščansko-šolskega nadzornika. Pokojnik je bil splošno priljubljen. N. v m. p.!

* V Pernicah nad Muto je že 2. junija pobila toča poljske pridejke. Marsikateri kmet je moral pokositi ozimino in sejati kaj drugega. Tudi turščico je uničila toča, a preorali so polje in sejali jaro žito. — Toda nesrečni kraj je ponovno zadela toča, in sicer 1. t. m. popoldne. Toča, debela kakor lesniki, je pobila vso še nepožeto pšenico, rž, oves, ajdo in druge pridelke. Vidijo se samo še stebila. Prizadeti kmetje obupujejo.

Beleške

+ Vlada poštenosti, pravice in reda. Z vsakim dnem bolj se kaže, da je gornji naslov, ki ga je v ogabnem samohvalisanju trobilo klerikalno časopisje, le grdo varanje. Pri novi vladi avtonomistov se dogaja baš nasprotno. Režimovcem neljubo uradništvo se premešča in upokojuje, novi davki se pripravljajo, draginja se pospešuje, zakoni se ne upoštevajo dovolj. Povsod se že občuti težka pest naših klerikalcev, ki so kričali o korupciji, a jo sedaj v resnici sami gojijo. Saj ne puste na miru niti sodništva in so začeli svojo gonjo proti njemu s tem, da so odstranili dr. Gradnika iz stanovanskega razsodišča. Kaj je korupcija, katero so očitali klerikalci prejšnji vladi, bomo videli šele sedaj pod režimom «poštenosti, pravice in reda».

+ Svoboda. Pod prejšnjo vlado, o kateri je klerikalno časopisje neprestano in z najgršimi psovskami trobilo, da je nasilna, so se delavska zborovanja mogla prosto sklicevati, pod vlado «pravice in reda» pa je bila skupščina neodvisne delavske omladine v Zagrebu zabranjena.

+ Vprašanje slovenskih bolnic. Pod prejšnjo vlado so klerikalci 25. maja sklicali v «Unionu» v Ljubljani protestni shod proti odpuščanju bolnikov iz bolnic v Sloveniji. V takrat sprejeti resoluciji se je zahtevalo, da

vlada takoj nakaže za bolnice vse, kar potrebujejo. Danes, ko so klerikalni avtonomisti sami v vladi že drugi mesec, pa se za naše bolnice ni zganil niti prst. Sedaj je seveda dobro. Varalice so bili takrat in so še sedaj, kajti da so bolnice v Sloveniji tako zapostavljene, je sploh krivda klerikalcev, radi katerih brezbriznosti za časa samoradikalnega režima se za slovenske bolnice niso vnesle zadostne vsote. Če vam je takrat bilo res za naše bolnike, pokažite sedaj, ko o tem odločujete.

Zanimivosti

× Morski roparji 20. stoletja. Nedavno so japonska sodišča končala preiskavo proti več japonskim morskim roparjem, ki so pomorili in okradli mnogo ruskih ter kitajskih državljanov v ruskih vodah na Daljnem vzhodu. Preiskava je trajala več ko 2 leti. Obtoženih je bilo 37 ljudi. Roparji so si najeli neki parnik, se preskrbeli z orožjem ter pri Aleutih (otoki) napadli neko rusko tovorno ladjo, se polastili njenega tovora ter zajeli 4 ruske mornarje. Podobno so se polastili tudi drugega ruskega parnika, zajeli 17 oseb ter ladjo potopili. Čim so postrelili vse ujetnike, so si razdelili plen in se vrnili domov na Japonsko. Leta 1922. je policija zločince izsledila in sodišče jim je sedaj prisodilo edino pravo kazen — smrt na vešalih.

× Zvestoba psa. Neki kmet iz angleške pokrajine Cumberland se je napotil s svojim ovčarskim psom in s čredo ovac na sejno, kjer je nameraval ovce prodati. Na sejnu je res kmalu našel kupca, in sicer nekega kmeta, čigar kmetija se je nahajala daleč od sejmišča. Ker pa kupec ni imel svojega ovčarskega psa pri sebi, je prosil prodajalca, naj mu posodi psa, da mu bo pomagal goniti domov ovce, katere je kupil od njega, ter še malo čredo drugih ovac, katere je kupil od drugih prodajalcev. Lastnik je privolil v to prošnjo s pogojem, da mu takoj vrne psa, čim bo imel ovce v svoji staji. Nato je lastnik psa ukazal svoji zvesti živali, naj spremlja čredo, ter je odšel domov. Naslednjega jutra se je zelo čudil, ko se pes še ni povrnil. Zaman je povpraševal pri sosedih in drugih ljudeh, kar je naenkrat zagledal svojega psa, ki je z glasnim lajanjem gonil pred seboj vso čredo ovac, ki jih je prejšnji dan prodal. Kakor je potem kmet naslednjega dne izvedel, je njegov pes vso noč držal čredo svojega gospodarja proč od ovac, katere je kupil kupec od drugih prodajalcev. Končno pa je zjutraj z glasnim lajanjem napodil čredo pred seboj ter jo pritriral nazaj v stajo svojega gospodarja.

Ženski kotichek

Kako ohraniš les na prostem. Na prostem se les veliko dalje ustavlja trohnobi, ako ga namočiš večkrat z železno galico, raztopljeno v vodi. Ko se les posuši, prevleci ga s kuhanim lanenim oljem.

Vrednost raznovrstnega lesa za kurjavo. Najboljši les za kurjavo je bukov, potem gabrov, nato javorov, brezov, akacijev in les smolnatega borovca; za tem sledi brestov, hrastov, nekoliko smolnat borovčev, mecesnov, smrekov in jelov les. Slab je lipov, jelšev, topolov, vrbov in kostanjev les.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Trbovlje. Dopis bi nam gotovo nakopal tožbo ne glede na to, ali je res ali ni.

Za smeh in kratek čas

Zdaj je razumljivo.

Neki mladi potnik je ponujal blago ter bil tako vsiljiv, da so ga končno vrgli preko praga.

«Sedaj mi je jasno,» je rekel, ko se je dvignil, «zakaj so stari Rimljani bogu trgovine Merkurju narisali krila.»

Ni odgovoren za nesrečo.

Prišel je nameščenec k svojemu predpovestavljenemu in zahteval povišanje plače.

«Zakaj povišanje?» je vprašal ravnatelj. «Saj ni nobenega vzroka za to.»

«Jaz sem se oženil.»

«To je vaša stvar, naše podjetje ne more odgovarjati za nesrečo, ki se vam je zgodila izven dela.»

Premeten Izak.

Krojač Izak Roženkranc je prihajal v tempelj tako raztrgan, da ga je bilo strahota pogledati. Bolelo je to pobožnega rabina, da mu Izak tako onečašča hišo božjo. Zato ga je vedno opominjal, toda zastoj. Izak je posecal božji hram vedno bolj razcapan. Končno je rabinu to presedalo in ko ga je nekega petka srečal pred templjem, ga je okaral:

«Sramuj se, Izak, krojač si, pa si tako sirgan!»

«Kaj se hoče, če bi krpal za sebe, ne bi mogel šivati za druge, a živeti se mora.»

«No, koliko bi pa ti zaslužil, če bi takšno sirgano obleko zakrpal kakšni drugi sirranki?»

«Sto dinarjev,» se je odrezal Izak, a rabin se je zamislil, nekaj časa kolebal med stotakom in redom v templju, končno pa segel v žep in mu dal denar.

«Evo, Izak, pa se zakrpaj. E, Bog zahteva, da pomagamo drug drugemu.»

Izak se je zahvalil, odšel in nastopni petek prišel v tempelj — še bolj raztrgan nego kdaj prej.

«Kaj je to, Izak?» se je razjezil rabin, ko ga je zagledal. «Kaj ti nisem plačal, da se zašiješ?»

«Nikar se ne jezi, prenašli sem se in sem premalo računal. Za sto dinarjev si ne morem zakrpati te obleke.»

MALI OGLASI

Posestvo

z vsemi pripadajočimi poslopji in z vinogradom, ležeče ob cesti, ¼ ure od kolodvora v Št. Janžu (Dolenjsko), je naprodaj. — Interesentje naj se obrnejo na Franca Poljanca, Polje št. 10, pošta Krmelj (Dolenjsko). 65

Steklenice (balone)

v plelenih košarah, po 50 litrov vsebine, ima naprodaj «Juhana», d. z o. z., Ljubljana, Gradišče št. 13. 64

Špana

(šafnerja), izurjenega pri ekonomiji, energičnega, išče graščinsko oskrbnitvo Boštanj ob Savi. — Po možnosti osebna predstava. 66

Suhe gobe - fižol

kupuje 63

M. Geršak & Komp.

Ljubljana, Kongresni trg 10.

Poceni češko perje!

Kilogram sivoga opuljenega perja 70 Din, upolnega 90 Din, belega 100 Din, boljšega 120 in 150 Din, mehkega, jakaga, puha 200 in 225 Din, boljše vrste 275 Din. Pošiljatve carine prosto, proti povzetju, od 300 Din naprej poštnine prosto. Vzorec zastoj. Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. Naročila samo na trdko **BEHEDIKT SACHSEL, LOBEZ št. 46** pri Plznu (Češkoslovaška). Poštne pošiljke trajajo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo okrog 14 dni. 60

Domače čevlje domače industrije iz raznega blaga (samo na debelo) kupite **1885.** ustanovljeni vedno ugodno pri stari, leta **1885.** trdki

CROBATH Franc družba z o. z.
KRANJ.

Trikotaža, flanelaste rjuhe, razne flanel, porhati, modna blaga za ženske in moške itd.

Manufaktura na debelo in drobno.

Prepričajte se pred nakupom o cenah in izbiri.

Ceniki na razpolago.

Od slej se

razlikuje izvrstni, iz davna preizkušeni »Pravi : **FRANCKOV** : kavni pridatek« od ponarejenih proizvodov tudi že na zunanji po novi, rjavomodro-beli etiketi. — Na tej se posebno iztičejo karakteristični znaki razlikovanja, ki so: imo »**Franck**« in »**kavni**« in »**linček**«.

»Pravi : **FRANCK** : z mlačkom« zahvaljuje svojo splošno priljubljenost izvrstnemu aromu in prijetnemu okusu ter svoji izdatnosti in tečnosti.

**Z malim stroškom
Vam napravi**

najboljšo hrano!

Najcenejše strešno kritje!

Združene opekarne, d. d. v Ljubljani

prej **VIDIC-KNEZ**, tovarne na Viču in Brdu

radijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljše preizkušene modele strešnikov, z eno ali dvema zareza, kakor tudi bobrovcev (biber) in

zidno opeko.

Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba!

Miklošičeva c. 13

Pri nakupu zase in družino se Vam priporoča domače podjetje z dobrim trpežnim blagom **samo „Češkega izdelka“ - Janko Češnik - Ljubljana, Lingarjeva ulica**
SUKNO za zimske suknje, štof, kamgarn; **SUKNO** za ženske mantelne, plašče, velour, pliš, žamet.

Novosti v volnenem in porhatem blagu.

Originalke, kocke, svilnate, plišaste, žametaste, volnene rute in šerpe.

Posteljne garniture, odeje domačega izdelka, konjski koci, plahte itd

Vse po znatno znižani cenil

Postrežba strogo poštena!